

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a – Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a

(COM(2020) 760 final)

(2021/C 286/11)

Izjavitelj: **Rudolf KOLBE**

Zahtjev za savjetovanje:	Europska komisija, 14.1.2021.
Pravni temelj:	članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	31.3.2021.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	27.4.2021.
Plenarno zasjedanje br.:	560
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	241/0/2

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO u potpunosti podržava akcijski plan Europske komisije za intelektualno vlasništvo kao vrlo dobar i cjelovit pristup modernizaciji sustava intelektualnog vlasništva EU-a.

1.2. EGSO čvrsto vjeruje da pokretanje jedinstvenog patentnog sustava treba biti glavni prioritet i da će ono znatno poboljšati konkurentnost poduzeća iz EU-a. S obzirom na očite poteškoće u provedbi sustava, EGSO je uvjeren kako bi prijenos jedinstvenog patentnog sustava u zakonodavni sustav EU-a trebao postati (dugoročni) cilj.

1.3. EGSO naglašava važnost mjera potpore MSP-ovima u svim područjima zaštite prava intelektualnog vlasništva. Pored mjera financijske potpore potrebno se posebno usredotočiti na unapređenje znanja i iskustva o pravima intelektualnog vlasništva i na prilagođene savjetodavne usluge.

1.4. EGSO želi pokrenuti raspravu o tome kako unaprijediti poznavanje prava intelektualnog vlasništva i upravljanje pravima intelektualnog vlasništva na svim razinama obrazovnih sustava EU-a.

1.5. EGSO potiče Europsku komisiju da primjeni jedinstvenu svjedodžbu o dodatnoj zaštiti i ispita mogućnosti primjene sustava svjedodžbe o dodatnoj zaštiti u novim sektorima.

1.6. EGSO vjeruje da bi usklađivanje okvira za autorska prava i upravljanje podacima o autorskim pravima potaknulo uporabu prava intelektualnog vlasništva u kreativnom sektoru.

1.7. EGSO poziva na proces socijalnog dijaloga, kojim se, pored pravnih pravila, pojašnjavaju i utvrđuju pravedna prava intelektualnog vlasništva kolektivnim pregovaranjem kako bi se autorima i proizvođačima ponudili poticaji priznavanjem njihovih djela i poštenom financijskom naknadom.

1.8. EGSO smatra kako su oznake zemljopisnog podrijetla važan alat za povećanje konkurentnosti lokalnih proizvođača i naglašava potencijal dodavanja usklađenog sustava zaštite oznake zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode.

1.9. EGSO prepoznaje gospodarski potencijal i javni interes omogućavanja prijenosa podataka u cijelom EU-u, no ističe probleme koji se pojavljuju zbog neujednačenih pravila.

1.10. EGSO pozdravlja sve mjere za provedbu borbe protiv povrede prava intelektualnog vlasništva i jačanja uloge Europskog ureda za borbu protiv prijevara u suzbijanju krivotvorenja.

1.11. EGSO zagovara daljnje unapređenje instrumenata za izravnu potporu poduzećima iz EU-a koja posluju u trećim zemljama i strogu provedbu zakona o intelektualnom vlasništvu i odredbi trgovinskih sporazuma EU-a kako bi se ta poduzeća zaštitila od povreda prava intelektualnog vlasništva.

1.12. Trenutačna zdravstvena kriza ukazala je na jasnu potrebu za pristupom sistemski značajnom intelektualnom vlasništvu u kritičnim situacijama. Prava intelektualnog vlasništva ne bi smjela predstavljati prepreku pristupu i dostupnosti cjepiva ili liječenja u kontekstu pandemije: djelotvorni sustavi obveznog licenciranja pružaju sigurnosnu mrežu za društvo u izvanrednim situacijama i pravednu naknadu za poduzeća.

2. Opće napomene

2.1. EGSO pozdravlja akcijski plan Europske komisije za intelektualno vlasništvo kao važan pristup modernizaciji sustava intelektualnog vlasništva EU-a i povećanju ogromnog inovacijskog potencijala poduzeća iz EU-a, posebno MSP-ova i mikropoduzeća. Budući da se velika gospodarska važnost proizvoda intelektualnog vlasništva kao što su izumi, umjetnička i kulturna djela, robne marke, softver, znanje i iskustvo, poslovni procesi i podaci unutar EU-a nastavlja povećavati, EGSO smatra da je neophodan optimiziran i lako dostupan pravni i politički okvir.

2.2. Mnoga poduzeća, posebno MSP-ovi, koji predstavljaju 99 % svih poduzeća u EU-u, ne iskorištavaju (u potpunosti) mogućnosti zaštite intelektualnog vlasništva. Unapređenje uporabe zaštite intelektualnog vlasništva u poduzećima iz EU-a, s posebnim naglaskom na MSP-ovima i mikropoduzećima, treba predstavljati ključni aspekt akcijskog plana za intelektualno vlasništvo. Tražene mjere su raznovrsne, a odnose se na potrebu za smanjenjem troškova, pojednostavljenjem postupaka, podizanjem svijesti i znanja, pružanjem prilagođenih savjeta i potpore te na potrebu za modernizacijom obrazovnog sustava u pogledu znanja i iskustva vezanih za prava intelektualnog vlasništva.

2.3. Intelektualno vlasništvo ključni je gospodarski čimbenik, budući da sektori povezani s intelektualnim vlasništvom čine gotovo 45 % europskog BDP-a i osiguravaju 30 % radnih mjesta, no također je ključni čimbenik u savladavanju najvažnijih izazova s kojima se suočava naše društvo. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 vrlo je jasno pokazala ovisnost EU-a o stručnoj izvrsnosti, zajedno s učinkovitim propisima o intelektualnom vlasništvu i instrumentima za brzo širenje kritičnog intelektualnog vlasništva. Uspjeh u borbi protiv klimatskih promjena također će znatno ovisiti o brzom razvoju i usvajanju najsuvremenijih tehnologija i učinkovitih alata za pravedan pristup razmjeni ključne nematerijalne imovine i podataka.

2.4. Tehnološka revolucija pokretačka je sila za prava intelektualnog vlasništva, no ujedno predstavlja i izazov koji zahtijeva dobro usklađen pristup alatima usmjerenima na inovacije. Digitalizacija i tehnologije umjetne inteligencije otvaraju mnoga pitanja o intelektualnom vlasništvu, kao što su transparentnost, podrijetlo podataka i autorska prava, stupanj ljudske intervencije, etička načela itd., koja zahtijevaju razmatranje. EGSO podržava stajalište Europske komisije da se sustave umjetne inteligencije ne treba smatrati autorima ili izumiteljima. Općenito, EGSO vjeruje da, uz dobro usklađene izmjene i dopune te ažuriranja, okvir EU-a za intelektualno vlasništvo može savladati izazove digitalizacije i umjetne inteligencije. Budući da EU i dalje znatno zaostaje za drugim regijama kada je riječ o broju patenata za digitalne proizvode i tehnologije, posebnu pažnju treba posvetiti mjerama za poboljšanje ovog važnog tržišta.

3. Posebne napomene

3.1. Zaštita intelektualnog vlasništva

3.1.1. Jedinstveni patentni sustav, kao jedinstveni sustav za poduzeća, neophodan je za značajno smanjenje troškova patenata, olakšavanje licenciranja, poboljšanje transparentnosti i savladavanje prepreka pristupačnosti za MSP-ove. Pokretanje jedinstvenog patentnog sustava i pokretanje rada Jedinstvenog suda za patente znatno će poboljšati zaštitu intelektualnog vlasništva i mora biti prioritet akcijskog plana. Olakšavanje postupaka također će ubrzati cjelokupan proces i time povećati konkurentnost europskih nositelja patenta. Sporazum o Jedinstvenom sudu za patente predstavlja važan temelj učinkovitog, specijaliziranog i tehnički kvalificiranog sustava rješavanja sporova u vezi s patentima kojim će se poboljšati pravna sigurnost, jednostavnost i učinkovitost. Međutim, s obzirom na pojavu provedbenih poteškoća, cilj bi trebao biti prijenos tog sustava u zakonodavni sustav EU-a. U međuvremenu treba hitno rješavati daljnja kašnjenja uzrokovana postupcima u državama članicama i/ili povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz tog sporazuma. Činjenica da je udio EU-a u broju patenata na globalnoj razini drastično pao sa 17,4 % u 2009. na 11,3 % u 2019. također jasno ukazuje na to da je potrebno daljnje djelovanje.

3.1.2. Svjedodžbom o dodatnoj zaštiti može se proširiti zaštita zajamčena patentom za lijekove ili sredstva za zaštitu bilja na koje se primjenjuju odgovarajuća odobrenja za stavljanje u promet. To je čini važnim alatom za nadoknadu gubitka učinkovite patentne zaštite zbog potrebnog trajanja pregleda, kliničkih/terenskih ispitivanja i regulatornih procesa. EGSO svjedodžbe o dodatnoj zaštiti smatra neophodnima za učinkovito promicanje inovacija u novim aktivnim tvarima kao i za privlačenje centara za istraživanje i razvoj u EU dok se uravnoteženim izuzećima od prava svjedodžbi o dodatnoj zaštiti mora osigurati cjenovna pristupačnost i dostatna opskrba lijekovima. Iako je sustav svjedodžbi o dodatnoj zaštiti jednostavan i potiče inovaciju, i dalje je rascjepkan, a za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti potrebno je podnijeti prijavu u svakoj državi članici EU-a u kojoj se traži zaštita svjedodžbom o dodatnoj zaštiti. Uvođenje jedinstvene svjedodžbe o dodatnoj zaštiti putem nove i posebne uredbe EU-a i uspostavljanje jednog nadležnog tijela kao jedinstvenog sustava odobravanja jedinstvenog patenta i svjedodžba o dodatnoj zaštiti učinilo bi svjedodžbe o dodatnoj zaštiti privlačnijima za nositelje patenta te bi inovatorima pružilo bolju zaštitu, a trećim stranama pravnu sigurnost. EGSO također podržava pristup kojim se ispituje primjenjivost optimiziranog sustava svjedodžbi o dodatnoj zaštiti na nove sektore čiji bi proizvodi mogli zahtijevati izdavanje odobrenja za stavljanje u promet.

3.1.3. Na temelju iskustva iz revizije zakonodavstva EU-a o žigu, EGSO je uvjeren da će se ažuriranje zakonodavstva EU-a o zaštiti dizajna uspješno provesti. Pozitivno iskustvo uređivanja tih pitanja kroz zakonodavstvo EU-a trebalo bi biti motivacija Komisiji za davanje prijedloga za novu zasebnu uredbu o jedinstvenom patentu i svjedodžbi o dodatnoj zaštiti i, dugoročno, za uključivanje jedinstvenog patentnog sustava u pravni sustav EU-a.

3.1.4. EGSO napominje da za proizvođače iz EU-a oznake zemljopisnog podrijetla predstavljaju jedinstven i dragocjen resurs na svjetskom tržištu koje je u sve većoj mjeri liberalizirano i konkurentno. Sustav zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla ima znatnu gospodarsku vrijednost u poljoprivrednom sektoru. Općenito, sustav vrlo dobro funkcionira, no zaštita oznake zemljopisnog podrijetla tek se treba uvesti kroz usklađen sustav kontrole nadležnih tijela i zajedničku definiciju prevare povezane s hranom, na primjer. U trgovinskim bi se sporazumima naglasak također trebao stavljati na posebne mjere zaštite. EGSO naglašava potencijal dodavanja usklađenog sustava za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode koji su važan dio lokalnog identiteta. To bi pomoglo lokalnim proizvođačima da uspješnije predstavljaju svoje kvalitetne proizvode te bi ujedno imalo dodatni pozitivan utjecaj na manje razvijene regije. Nadalje, pojednostavljenje postupka registracije proizvođačima bi bilo korisno.

3.1.5. Sustav oplemenjivačkog prava Zajednice za biljnu sortu još je jedan pozitivan primjer usklađenog pristupa zaštiti intelektualnog vlasništva koji se temelji na uredbi EU-a. Također može pružiti sigurnu podlogu malim i srednjim uzgajivačima te sadrži važne iznimke za poljoprivredu i uzgajivače. Kada je riječ o ciljevima koje navodi, sustav predstavlja dobar temelj pomoću kojeg uzgajivači mogu učinkovito doprinijeti ciljevima zelene tranzicije.

3.1.6. EGSO naglašava da je zaštita autorskih prava, dizajna i povezanih prava ključna za kulturna i kreativna zanimanja, koja stvaraju znatno gospodarsko bogatstvo i uvelike doprinose europskom identitetu, kulturi i vrijednostima, kao što su arhitektonska i druga kulturna djela, no ona često nemaju dovoljno znanja i iskustva ili financijskih sredstava za zaštitu intelektualnog vlasništva i pretvaranje inovacija u proizvode. Usklađivanje okvira za autorska prava i upravljanje podacima o autorskim pravima je važno i treba ga popratiti dodatnim mjerama potpore.

3.1.7. Zaposlenici koji obavljaju kreativni rad, posebno u području izuma, mogući su nositelji prava. Neophodno je uspostaviti proces socijalnog dijaloga na europskoj, nacionalnoj razini te na razini sektora i poduzeća koji će, pored pravnih pravila, pojasniti i utvrditi pravedna prava intelektualnog vlasništva kolektivnim pregovaranjem kako bi se autorima i proizvođačima ponudili poticaji priznavanjem njihovih djela i poštenom financijskom naknadom. Ugovori o prijenosu autorskog prava ne bi trebali predstavljati obvezu prijenosa cjelokupnog intelektualnog vlasništva na poslodavca bez odgovarajuće naknade.

3.1.8. Direktivom o biotehnoološkim izumima nudi se važan okvir za pravnu zaštitu biotehnooloških izuma. Bavi se politički i etički osjetljivim pitanjima i zato predstavlja rezultat pažljivog odmjeravanja vrlo kontroverznih interesa. Međutim, brz razvoj biotehnologije također je potreban u područjima zdravlja i borbe protiv najvećih epidemija te suzbijanja gladi u svijetu. Stoga je u tim područjima važno široko promicati istraživanje i inovacije, ali i njihovo učinkovito širenje i licenciranje.

3.1.9. Poslovne tajne predstavljaju nematerijalnu imovinu koja dopunjuje prava intelektualnog vlasništva. One se uvelike koriste u kreativnom procesu koji vodi do inovacije i nastanka pravâ intelektualnog vlasništva zbog čega je osiguravanje njihove učinkovite zaštite izuzetno važno. EGSO stoga smatra da pojašnjenje osnove utvrđene Direktivom (EU) 2016/943⁽¹⁾ predstavlja važan cilj.

3.2. *Uporaba i primjena intelektualnog vlasništva s posebnim naglaskom na MSP-ovima*

3.2.1. EGSO smatra da je rastuća uporaba potencijala zaštite intelektualnog vlasništva u MSP-ovima jedan od glavnih ciljeva ovog akcijskog plana koji utječe na sve raznolike sustave zaštite intelektualnog vlasništva. Iako MSP-ovi i mikropoduzeća imaju veliki inovacijski potencijal u EU-u, velika većina njih ne može dodati vrijednost svojoj nematerijalnoj imovini.

3.2.2. Troškovna strana jedan je od razloga zbog kojih je samo 9 % MSP-ova registriralo svoja prava intelektualnog vlasništva. Troškovi stjecanja patenta u EU-u trenutačno su znatno viši od onih u SAD-u ili Japanu, na primjer, te predstavljaju ogroman financijski teret MSP-ovima i mikropoduzećima. Stoga troškove treba smanjiti kako bi se povećala dostupnost zaštite intelektualnog vlasništva MSP-ovima. Brza provedba jedinstvenog patentnog sustava koji će značajno smanjiti troškove registracije patenta promijenit će položaj inovativnih MSP-ova i mikropoduzeća kao što su trgovačka društva i slobodna zanimanja u području inženjerstva. EGSO također naglašava važnost svih različitih pristupa financijskoj potpori MSP-ovima te potpori u obliku znanja i iskustva, vaučerima za intelektualno vlasništvo EUIPO-a, pristupu kojim se pomaže MSP-ovima kako bi imali koristi od svojeg intelektualnog vlasništva u pristupu financiranju i programu IPA4SME koji osigurava do 15 000 eura za sufinanciranje mjera dijagnostike i zaštite intelektualnog vlasništva itd. Također ističe važnu ulogu patentnih zastupnika u tom sustavu podrške.

3.2.3. EGSO vjeruje da je najveći problem ogroman nedostatak znanja o strategijama upravljanja pravima intelektualnog vlasništva, osobito, ali ne samo u MSP-ovima, već i u mikropoduzećima. Stoga je pružanje lako dostupnih općih i prilagođenih informacija, podrške i savjeta MSP-ovima i mikropoduzećima, kao što je osigurano putem raznih programa i inicijativa poput europske službe za pomoć u području intelektualnog vlasništva te različitih kanala i mreža, od velikog značaja u prevladavanju ovog izazova i trebalo bi ga dodatno proširiti. Svijest o potencijalu prava intelektualnog vlasništva za poduzetnike mora se podići i popratiti raznim programima osposobljavanja usmjerenim na otklanjanje zapreka. EGSO predlaže ispitivanje načinâ povećanja broja kvalificiranih voditelja prava intelektualnog vlasništva u poduzećima iz EU-a.

3.2.4. EGSO bi također želio otvoriti raspravu o tome kako potaknuti poznavanje prava intelektualnog vlasništva i upravljanje pravima intelektualnog vlasništva u obrazovnom sustavu EU-a. Osnovno poznavanje i svijest o upravljanju pravima intelektualnog vlasništva trebalo bi biti obuhvaćeno srednjoškolskim i visokoškolskim obrazovanjem, uz studijske programe dubinskog poznavanja prava intelektualnog vlasništva u područjima od poslovnih i tehničkih studijskih programa do mnogih drugih uključenih u kurikulum. Upravljanje pravima intelektualnog vlasništva trebalo bi također ponuditi kao samostalni kolegij u visokoškolskom obrazovanju. EGSO je uvjeren da unapređenje dostupnog znanja i iskustva može povećati uporabu zaštite intelektualnog vlasništva.

3.2.5. Važnost pretvaranja rezultata istraživanja u inovacije je očigledna te stoga EGSO pozdravlja sve aktivnosti kojima se promiču prijenos znanja i bolje upravljanje intelektualnim vlasništvom unutar zajednice za istraživanje i inovacije. MSP-ovi i mikropoduzeća često su mali partneri u projektnom konzorciju i u toj ulozi trebaju bolju podršku kako bi prava intelektualnog vlasništva pretvorili u proizvode i zaštitili svoja prava unutar tih konzorcija. Na to bi se posebno trebali usredotočiti programi potpore koji pružaju prilagođene savjete i potporu.

3.3. *Pristup imovini zaštićenoj intelektualnim vlasništvom i njezina razmjena*

3.3.1. Trenutačna zdravstvena kriza učinila je očiglednom potrebu za pristupom sistemski značajnom intelektualnom vlasništvu u kritičnim situacijama. Prava intelektualnog vlasništva ne smiju predstavljati prepreku pristupu i dostupnosti cjepiva ili liječenja. Utjecaj istraživanja provedenih europskim javnim sredstvima trebao bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećati na način da osigurava razmjenu znanja i intelektualnog vlasništva koje iz njih proizađe. S druge strane, učinkoviti sustavi izdavanja obveznih licenca predstavljaju sigurnosnu mrežu za društvo u hitnim situacijama. Njihovi se postupci trebaju temeljiti na pažljivom odmjerenju različitih interesa koji su uključeni, uz istovremeno osiguravanje njihove brzine i koordinacije na europskoj razini kako bi se ispunili zahtjevi javnog zdravlja onoliko učinkovito koliko je to moguće. U tom kontekstu EGSO bi također želio naglasiti važnost Uredbe (EZ) br. 816/2006 koja se odnosi na obvezno licenciranje patenata za proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima⁽²⁾.

⁽¹⁾ SL L 157, 15.6.2016., str. 1.

⁽²⁾ SL L 157, 9.6.2006., str. 1.

3.3.2. Unapređenje transparentnosti vlasništva i upravljanja intelektualnim vlasništvom preduvjet je za olakšavanje licenciranja i distribucije intelektualnog vlasništva. U tom kontekstu EGSO bi također želio naglasiti potrebu za brzim uvođenjem jedinstvenog patentnog sustava i važnost poboljšanja infrastrukture u području autorskih prava u pogledu informacija o nositeljima prava, uvjetima i opcijama licenciranja, uključujući u kontekstu tehnologije lanaca blokova.

3.3.3. S obzirom na to da je normiranje proces koje uključuje interese mnogih različitih dionika, patenti bitni za normu zahtijevaju osobito visoku razinu transparentnosti i pravedna pravila licenciranja. EGSO stoga podržava pristupe koji teže nezavisnom sustavu provjere bitnosti trećih strana i mjere smanjenja povreda i točaka na kojima nastaju problemi.

3.3.4. EGSO prepoznaje ekonomski potencijal omogućavanja razmjene podataka i prijenosa podataka u svim sektorima u cijelom EU-u, ali naglašava da se omogućavanje prijenosa i široke uporabe podataka mora temeljiti na uravnoteženom pristupu osiguravanju privatnosti, tajnosti, sigurnosti, etičkih standarda i zakonitih interesa zaštite intelektualnog vlasništva. To treba osigurati revizijom Direktive o bazama podataka u 2021 ⁽³⁾.

3.4. Povrede prava intelektualnog vlasništva

3.4.1. Učinkovita provedba i sudska zaštita glavni su kriteriji za uspješan sustav zaštite intelektualnog vlasništva i stoga ih treba znatno ojačati. EGSO naglašava da će uvođenje Jedinostvenog suda za patente dati golem poticaj provedbi pravâ patenata i da se provedba prava intelektualnog vlasništva i drugih sustava prava intelektualnog vlasništva (npr. osiguranja) mora isto tako znatno ojačati praktičnim i/ili pravnim mjerama. MSP-ovi i posebice mikropoduzeća često nemaju sredstava za provedbu svojih prava intelektualnog vlasništva.

3.4.2. Digitalizacija je dovela do novih oblika povreda intelektualnog vlasništva kao što su to kiberkrađa poslovnih tajni, nezakoniti prijenos itd. EGSO pozdravlja obvezujuće propise, kao što je Akt o digitalnim uslugama ⁽⁴⁾, koji osiguravaju bolji zakonski okvir.

3.4.3. Krivotvorenje i piratstvo uzrokuju ogromne prodajne gubitke u EU-u, no oni također predstavljaju prijetnje za zdravlje sigurnost i zaštitu potrošača. EGSO pozdravlja suradnju svih dionika, izradu paketa instrumenata EU-a i jačanje uloge Europskog ureda za borbu protiv prijevara u borbi protiv krivotvorenja.

3.5. Poštene prakse na globalnoj razini

3.5.1. EU nije predvodnik u zaštiti prava intelektualnog vlasništva na globalnoj razini. Što se tiče patentnih prijava, Azija je povećala svoj udio u svim globalnim patentnim prijavama na 65 % u 2019. dok je udio EU-a drastično pao sa 17,4 % (2009.) na 11,3 %. Stoga je izuzetno važno unaprijediti položaj EU-a.

3.5.2. Zaštita i provedba prava intelektualnog vlasništva dodatni je izazov za poduzeća iz EU-a koja posluju u zemljama izvan EU-a. Stoga EGSO potiče sve Komisijine mjere u svrhu poboljšanja ove situacije. Pregovori o poglavljima o intelektualnom vlasništvu s visokom razinom zaštite u okviru sporazumâ o slobodnoj trgovini i dijalog o intelektualnom vlasništvu s trgovinskim partnerima važni su dugoročni pristupi, kao i suradnja sa svjetskim organizacijama, kao što su WIPO i WTO, te sudjelovanje u globalnim sporazumima o intelektualnom vlasništvu.

3.5.3. EGSO naglašava važnost instrumenata za izravnu pomoć kojima se poduzećima iz EU-a koja posluju u zemljama izvan EU-a pružaju informacije kao što je provjera stranih ulaganja, popis za praćenje krivotvorina i piratstva i izvješće o trećim zemljama. Mjere poput službe za pomoć u području intelektualnog vlasništva za MSP-ove i mikropoduzeća osobito su važne i trebale bi se dodatno razvijati.

Bruxelles, 27. travnja 2021.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG

⁽³⁾ SL L 77, 27.3.1996., str. 20.

⁽⁴⁾ COM(2020) 825 final.